

תגבור הוראת הספרות בחמ"ד בכתות י'-יב' במסגרת בחינת הבגרות ל- 5 יחידת לימוד

תשע"ח ואילך

במסגרת מדיניות המשרד לעודד למידה משמעותית בבתי הספר התיכוניים, משרד החינוך מקצה שעות לימוד לבתי ספר המגישים בקשה בהתאם לנהלים הנדרשים והעומדים בתנאים שיפורטו להלן.

א. מבוא:

מסמך זה מגדיר את התבחינים לחלוקת שעות תגבור להוראת ספרות במסגרת לימודי ההרחבה של המקצוע (היחידות השניה עד החמישית ובלבד שנבחנים בבגרות של 5 יח"ל) בבית הספר העל יסודי בחמ"ד, לפי תכנית לימודים המאושרת על-ידי המשרד. ארבע יחידות אלו מצטרפות ליחידת החובה וביחד מהוות מגמת לימוד בת 5 יחידות לימוד

ב. אוכלוסיית היעד:

בתי ספר שיש בהם מגמת ספרות בהיקף של ארבע יחידות לימוד מעבר לתכנית הבסיס, קרי – 5 יח"ל (הבסיס הוא יחידת חובה בספרות). ההקצבה מיועדת לכיתות י' - י"ב ללימודים לבגרות בספרות ברמת ההגברה (2- 5 י"ל) מעבר ללימודים המתקצבים לפי מודל שכר הלימוד בחטיבות העליונות (כלומר – מעבר למה שמקבל בי"ס עבור המגמה במסגרת השכל"מ הרגיל).

ג. תנאי סף

1. א. "מגמת ספרות ממ"ד חדשה"

בית ספר שבשנה הקודמת לשנה עברה מבוקשת ההקצבה, לא התקיימה בו מגמת ספרות ממ"ד ואשר בשנה עברה מבוקשת ההקצבה תפתח מגמת ספרות ממלכתי חדשה ברמה של 5 יח"ל ובהיקף של שלוש שעות שבועיות לכל יחידת לימוד לבגרות, לפי תכנית הלימודים לבגרות בספרות ממלכתי המאושרת על ידי משרד החינוך (לא היתה קיימת מגמת ספרות ממלכתי בשנה"ל תשע"ו).

ב. "מגמת ספרות ממ"ד ממשיכה"

בית ספר שפתח מגמת ספרות ממ"ד בשנה"ל הקודמת לשנה עברה מבוקשת ההקצבה, ברמה של 5 יח"ל ובהיקף של שלוש שעות שבועיות לכל יחידת לימוד לבגרות, לפי תכנית הלימודים לבגרות בספרות ממלכתי המאושרת על ידי משרד החינוך (לא היתה קיימת מגמת ספרות ממלכתי בשנה"ל תשע"ה).

ג. "מגמת ספרות ממ"ד וותיקה הלומדת כתיבה יוצרת"

בית הספר שקיימת בו מגמת ספרות ממ"ד ברמה של 5 יח"ל ובהיקף של שלוש שעות שבועיות לכל יחידת לימוד לבגרות, לפי תכנית הלימודים לבגרות בספרות ממ"ד לפחות שנתיים, שבו נבחנים תלמידים במסגרת תכנית "כתיבה יוצרת".

2. **מספר התלמידים:** בכל קבוצת תלמידים הלומדת במגמה ליחידות ההרחבה בספרות, יהיו לפחות 10 תלמידים בבי"ס.

השכלה והכשרה של המורה: המורה המלמד במגמה עבודה מתבקשת ההקצבה בכיתות י"ב יהיה בעל תואר ראשון לפחות בספרות עברית או כללית, ובנוסף יהיה בעל תעודת הוראה בספרות.

3. **השתלמויות:** המורים המלמדים ספרות במגמה בכיתות י"ב יתחייבו להשתלם, בהיקף שלא יפחת מ-28 שעות בכל אחת משנות הלימוד במגמה, באחת מההשתלמויות שאישר המפמ"ר לספרות, בכל שנה עבודה מבוקשת הקצבה. המורה ומנהלת בית הספר יתחייבו על כך בטופס הבקשה עם הגשת הבקשה. מועד, מקום והיקף ההשתלמות יפורסמו באתר המפמ"ר לספרות.

ד. אופן החלוקה

משרד החינוך יקצה את השעות בין בתי הספר העומדים בתנאים האמורים לעיל, באופן הבא, בסדר עדיפות יורד:

1. 40% מן השעות יוקצו לבתי הספר בהם מתקיימת **"מגמת ספרות ממ"ד חדשה"**. ראשית, יוקצו **2 ש"ש לכתה**, לשכבה אחת בלבד בה מס' התלמידים הלומדים ונבחנו בתוכנית "כתיבה יוצרת" במסגרת המגמה הגבוה ביותר וכך הלאה לפי סדר יורד, עד להקצאת מלוא מכסת השעות. ככל שיש לבחור בין מספר בתי ספר בעלי אותו מספר תלמידים, יועדף בית הספר בעל מדד הטיפוח הגבוה ביותר. בשלב שני יוקצו **1 ש"ש לכתה**, בשכבה אחת בלבד, שאינם לומדים כתיבה יוצרת, בה מספר התלמידים הגבוה ביותר באותה שנה עבודה מבוקשת ההקצבה, כמפורט לעיל.

2. 30% מן השעות יוקצו לבתי הספר בהם מתקיימת **"מגמות משיכות ספרות ממ"ד"**. ראשית, יוקצו **1 ש"ש לכתה**, לשכבה אחת בלבד בה מס' התלמידים הלומדים ונבחנו בתוכנית "כתיבה יוצרת" במסגרת המגמה הגבוה ביותר וכך הלאה לפי סדר יורד, עד להקצאת מלוא מכסת השעות. ככל שיש לבחור בין מספר בתי ספר בעלי אותו מספר תלמידים, יועדף בית הספר בעל מדד הטיפוח הגבוה ביותר. בשלב שני יוקצו **1 ש"ש לכיתה**, בשכבה אחת בלבד, שאינם לומדים כתיבה יוצרת, בה מספר התלמידים הגבוה ביותר באותה שנה עבודה מבוקשת ההקצבה, כמפורט לעיל.

3. 30% מן השעות יוקצו לבתי הספר בהם מתקיימת **"מגמות וותיקות כתיבה יוצרת ספרות ממ"ד"**. תחילה יוקצו השעות לבית הספר בעל מספר התלמידים הגדול ביותר וכך הלאה לפי סדר יורד, עד להקצאת מלוא מכסת השעות. ככל שיש לבחור בין מספר בתי ספר בעלי אותו מספר תלמידים, יועדף בית הספר בעל מדד הטיפוח הגבוה ביותר.

4. ככל שלאחר חלוקת השעות לפי סעיפים 1-3 לעיל יוותר עודף, הוא יועבר להוראת ספרות לביה"ס מהמגזר הממלכתי.

ה. בקרה ועיצומים

1. אם יימצא כי בית הספר לא מקיים לימודי מגמה בספרות לפי תכנית הלימודים לבגרות, יקוזזו השעות שהוקצו לבית הספר לכל השנה, וכן ניתן יהיה, בהתאם לשיקול דעתה של וועדת ההקצבות ועל בסיס המלצת הגורם המקצועי, לדחות בקשת בית הספר לקבלת שעות תגבור ספרות, בשנה שלאחר מכן.
2. אם יימצא כי קבוצה מנתה פחות ממינימום מס' התלמידים הנדרש בסעיף 1 בתנאי הסף, יקוזזו השעות שהוקצו לבית הספר לכל השנה.
3. אם יימצא פער של למעלה מ-20% בין מספר התלמידים שנכללו בטופס הבקשה לבין מספר התלמידים שנבחנו בפועל, בלא שנמצא לכך הסבר שיניח את דעתה של היחידה המקצועית וועדת ההקצבות, יקוזזו שעות הלימוד שהוקצו לבית הספר לאותה שנה ובנוסף לא יהא בית הספר זכאי לקבל את הקצבה ללימודי ספרות בשנה שלאחר מכן.
4. אם יימצא כי מורי בית ספר המלמדים ספרות בכיתות י' או יא' או יב' שבעבורן אושרה הקצבה, לא השתלמו כנדרש, תבוטל ההקצבה, ויקוזזו השעות שהוקצו לבית הספר לכל השנה.
5. במידה ובית הספר לא יגיש דו"ח ביצוע לתשע"ח, כנדרש על ידי המזכירות הפדגוגית, עד ל-31/8/18 בלא שנמצא לכך הסבר שיניח את דעתה של היח' המקצועית, יקוזזו שעות הלימוד במקצוע ספרות שהוקצו לבית הספר לכל השנה.